

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Mikko Jokisen toiminta RP-Ilmastointi Oy:n tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 25.3.2025

Päätöksen diaarinumero: PRH/2680/10000/2024

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen vuoksi, että vuonna 2024 suoritettussa laaduntarkastuksessa on havaittu HT Mikko Jokisen toimintaan liittyviä puutteita hänen suorittamassaan RP-Ilmastointi Oy:n tilikauden 1.8.2022-31.7.2023 tilintarkastuksessa. Jokinen on antanut tilintarkastuksesta 23.12.2023 päivätyn vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

Jokisen laaduntarkastuksen tulos on ollut hylätty. Jokinen ei ole vaatinut oikaisua hylätty-tulosta koskevaan tilintarkastusvalvonnan päätökseen.

Jokisen kuuleminen

Mikko Jokinen ei ole käyttänyt hyväkseen hänelle ilmoitettua mahdollisuutta kommentoida nyt käsiteltävänä olevaa tutkinta-asiaa asetettuun määräaikaan 28.2.2024 mennessä eikä sen jälkeenkään. Hän ei ole antanut pyydettyä lukukuittausta tilintarkastusvalvonnan lähettämään viestiin.

Jokiselle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi laaduntarkastuksen suorittamisen yhteydessä. Hän ei ole antanut vastinetta laaduntarkastuksen havaintoihin.

Muu aineisto

PRH:n tilintarkastusvalvonta on esittänyt tilintarkastuslautakunnalle tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetyn keskeisen aineiston.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Mikko Jokiselle varoituksen.

Perustelut

Tilintarkastaja on toiminnassaan velvollinen noudattamaan ammattieettisiä periaatteita (tilintarkastuslain, TTL, 4 luvun 1 §) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4 luvun 3 §). TTL 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa riskienhallinnasta, sisäisestä vuosittain arvioitavasta laadunvalvonnasta ja toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointivelvollisuus. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (Tilintarkastusdokumentaatio) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastajan yleiset tavoitteet saavutetaan. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

Tilintarkastuslautakunta on ottanut Jokisen tilintarkastustoimenpiteiden ja tarkastusdokumentaation arvioinnissa huomioon, että tilintarkastetun yhtiön liikevaihto tarkastetulla tilikaudella on ollut noin 0,8 milj. euroa ja taseen loppusumma noin 0,5 milj. euroa. Lautakunta katsoo, että tarkastuskohteen pieni koko ei yksistään oikeuta tilintarkastajaa jättämään kansainvälisten tilintarkastusstandardien keskeisiä periaatteita huomioon ottamatta.

Tilintarkastuslautakunnan arvio Jokisen toiminnasta

Tilintarkastusvalvonnan päätöksen perusteluissa on todettu, että tarkastustyö on erittäin puutteellista kaikissa tarkastustyön vaiheissa ja tilintarkastajan dokumentointi puuttuu kokonaan tai lähes kokonaan.

Tilintarkastusevidenssin hankkimisessa ja sen dokumentoinnissa on havaittu puutteita, jotka liittyvät tarkastustoimenpiteiden ja/tai evidenssin todennettavuuteen:

- aloitus- ja suunnittelutoimenpiteissä
- liikevaihdon tarkastuksessa
- vaihto-omaisuuden tarkastuksessa
- muiden olennaisten tilinpäätöserien tarkastamisessa
- tilinpäätöksen täsmäyttämisen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastamisessa
- pääkirjanpitoventtien ja muiden oikaisujen tarkastamisessa
- lähipiirisuhteisiin/intressitahoihin ja -liiketoimiin liittyvän olennaisen virheellisuuden riskien tunnistamisessa, arvioinnissa ja tarkastamisessa
- päättämisvaiheen toimenpiteissä
- tilintarkastajan kommunikoinnissa
- hallinnon tarkastuksessa.

Aloitus- ja suunnittelutoimenpiteet

Tilintarkastusdokumentaatiosta eivät ilmene seuraaviin osa-alueisiin kohdistetut toimenpiteet ja niistä tehdyt johtopäätökset:

- toimeksiannon jatkaminen
- käsityksen muodostaminen yhteisöstä, sen toimintaympäristöstä ja sisäisestä
- valvonnasta
- palveluorganisaatio
- tarkastussuunnitelma
- olennaisuus
- toimeksiannon ehdoista sopiminen.

Liikevaihdon tarkastus

Jokinen ei ole todennettavasti kohdistanut tilintarkastustoimenpiteitä liikevaihdon tapahtumiseen, oikeellisuuteen ja katkoon. Hän ei ole todennettavasti tarkastanut tilikauden aikaista liikevaihtoa. Jokinen ei ole arvioinut tulouttamiseen liittyvää väärinkäytösriskiä eikä ole perustellut väärinkäytösriskin kumoamista.

Vaihto-omaisuuden tarkastus

Jokinen ei ole todennettavasti kohdistanut tilintarkastustoimenpiteitä vaihto-omaisuuden olemassaoloon ja arvostukseen.

Muiden olennaisten tilinpäätöserien tarkastaminen

Jokinen ei ole todennettavasti kohdistanut tilintarkastustoimenpiteitä muihin olennaisiin tilinpäätöseriin (yli 20 tuhatta euroa). Näitä on tilintarkastusvalvonnan päätöksessä listattu 12 kpl.

Tilinpäätöksen täsmäyttäminen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastaminen

Jokinen ei ole todennettavasti

- täsmäyttänyt tilinpäätöstä sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon
- tarkastanut tilinpäätöksessä olevia vertailutietoja
- tarkastanut liitetietoja.

Tilintarkastuskansiossa on tilinpäätös ilman tilintarkastajan merkintöjä.

Pääkirjanpitoventien ja muiden oikaisujen tarkastaminen

Jokinen ei ole todennettavasti

- muodostanut käsitystä ja arvioinut taloudellisen prosessin kontrolleja, jotka
- liittyvät pääkirjanpitoventien ja muiden oikaisujen kirjaamiseen
- valinnut tarkastuksen kohteeksi tilikauden lopussa ja tilinpäätöksen laatimisen
- yhteydessä tehtyjä pääkirjanpitoventejä ja muita oikaisuja
- tarkastanut pääkirjanpitoventien täydellisyyttä
- määritellyt riskiä siitä, että johto sivuuttaa kontrollit merkittäväksi riskiksi tai
- perustellut sitä, miksi riskin ei tarvitse olla merkittävä riski.

Lähipiirisuhteisiin, intressitahoihin ja -liiketoimiin liittyvän olennaisen virheellisuuden riskien tunnistaminen, arviointi ja tarkastaminen

Jokinen ei ole

- tunnistanut lähipiiriä/intressitahoja riittävällä tarkkuudella
- tunnistanut ja arvioinut lähipiiriliiketoimia/liiketoimia intressitahojen kanssa
- tarkastanut lähipiiriliiketoimia/liiketoimia intressitahojen kanssa, vaikka yhtiöllä
- on liiketoimia omistajan/toimitusjohtajan/hallituksen jäsenen kanssa.

Päättämisvaiheen toimenpiteet

Jokinen ei ole todennettavasti suunnitellut ja suorittanut tilintarkastuksen loppuvaiheen analyttisiä toimenpiteitä eikä dokumentoinut johtopäätöstä siitä, onko tilinpäätös yhdenmukainen hänen yhteisöstä muodostamansa käsityksen kanssa. Tilintarkastuskansio ei sisällä johdon vahvistusilmoituskirjettä. Jokinen ei ole arvioinut johdon vahvistusilmoituskirjeen puuttumisen vaikutusta raportointiinsa.

Tilintarkastajan kommunikointi

Jokinen ei ole todennettavasti kommunikoinut yhtiön johdon kanssa. Kommunikaatiota ei ole dokumentoitu.

Hallinnon tarkastus

Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ole todennettavissa hallinnon tarkastukseen kohdistettuja tilintarkastustoimenpiteitä. Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ilmene, onko Jokinen lukenut yhtiökokouksen ja hallituksen kokouksien pöytäkirjat.

Lisäksi tilintarkastuskansiossa on havaittu puutteita ja Jokinen on toimittanut laaduntarkastukseen asiakirjoja, jotka on tulostettu tilintarkastuskansion dokumentoidun sulkemisajankohdan jälkeen.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

TTL 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. TTL 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Jokisen laaduntarkastukseen esittämässä tilintarkastusdokumentaatioissa on olennaisia puutteita eikä se täytä hyvän tilintarkastustavan vaatimusta tarkastustyön asianmukaisesta dokumentoinnista. Mainitut puutteet Jokisen suorittamissa tilintarkastustoimenpiteissä ja niiden dokumentoinnissa antavat aihetta vakavaan kritiikkiin. Mahdollisen haitan tai vahingon määrää tilintarkastuslautakunnan ei ole mahdollista arvioida.

HT Mikko Jokinen on saanut aikaisemmin varoituksen tilintarkastuslautakunnan 27.8.2024 antamalla päätöksellä. Asia koski ammattitaidon ylläpitämiseen liittyvien koulutusvaatimusten laiminlyöntiä. Kyseisellä seuraamuksella ei ole vaikutusta nyt käsiteltävän asian seuraamusharkintaan.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että vaikka tarkastuskohteena on ollut pienehkö yhtiö, huomautus ei ole riittävä seuraamus Jokisen menettelystä ottaen huomioon, että laaduntarkastuksen kohteena olleissa

tilintarkastustoimenpiteissä ja niiden sekä evidenssin dokumentoinnissa havaitut olennaiset puutteet kohdistuvat lukuisille tilintarkastuksen osa-alueille. Siten TTL 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan Jokiselle on annettava varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1, 3 ja 12 §, 7 luku 2 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Mikko Jokisella on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Timonen (puheenjohtaja), Ari Ahti (varapuheenjohtaja), Antti Fredriksson, Eeva-Lotta Kivelä, Sari Koivisto, Janne Ruohonen, Pasi Päällysaho ja Lasse Oulasvirta

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Pekka Timonen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus